

2. Gözden Geçirilmiş Gençlerin Yerel ve Bölgesel Yaşama Katılımlarına İlişkin Avrupa Şartı*

Araş. Gör. Gökhan TENİKLER

Dokuz Eylül Üniversitesi
İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi
Kamu Yönetimi Bölümü

GİRİŞ

Gençlerin Yerel ve Bölgesel Yaşama Katılımlarına İlişkin Avrupa Şartı'nın gözden geçirilmesi çalışmalarının temeli, Avrupa Yerel ve Bölgesel Yönetimler Daimi Konferansı tarafından Lozan'da (Haziran 1988) ve Llangollen'de (Eylül 1991) organize edilen birinci ve ikinci gençlik siyasaları konferanslarına dayanmaktadır. Ardından, Mart 1992'de, Daimi Konferans tarafından Şartın kabulüne ilişkin 237 No'lu ilke karar ve Madde 22 kabul edilmiştir.

Avrupa Konseyi'nin "Avrupa Yerel ve Bölgesel Yönetimler Kongresi (AYBYK), "Gençlerin Yerel ve Bölgesel Yaşama Katılımlarına İlişkin Avrupa Şartı"nın 10. yıldönümü kutlamalarına yönelik olarak, Avrupa Konseyi Gençlik ve Spor Müdürlüğü ortaklığında, "Gençler-Kentlerinin ve Bölgelerinin Aktörleri" adlı bir konferans organize etmiştir. 7-8 Mart 2002 tarihlerinde Krakow'da düzenlenen konferansın esas amacı; aralarında en iyi uygulamaların da bulunduğu gençliğin katılımının geliştirilmesi ve desteklenmesinin yolları tartışılırken, Şart'ın 10 yıllık yaşamı süresince gençliğin katılımına konu olan alanlarda gerçekleşen gelişmelerin bir değerlendirmesini yapmaktır. Konferans katılımcıları; herhangi bir yaş grubunda olduğu gibi gençlerin de yaşadıkları bölgelerin ya da belediyelerin kenttaşları olduğunu ve toplumdaki tüm katılım biçimlerini kullanabilme hakları olması gerektiğini yeniden teyit ettikleri Krakow Deklarasyonu'nu kabul etmişlerdir; bunun yanı sıra demokratik bir toplumun gelişmesinde, özellikle yerel ve bölgesel kamusal yaşamda, gençlerin rolünün teşvik edilmesi konusu, kabul edilmiş ve onaylanmıştır. Bundan başka, konferans, Avrupa Konseyi Entegre Projesi (Demokratik Kurumların Çalıştırılması-Making Democratic Institutions Work)'ne yönelik bir destek vermiştir.

Katılımcılar ayrıca, çağdaş toplumlarda gençlerin karşılaştıkları yeni sorunlara yönelik yanıtlar aranması gerektiğini belirtmişlerdir. Sonuç olarak, onlar, AYBYK ve Avrupa Konseyi Gençlik Sorunları Danışma

* Şart'ın orijinal metninin Türkçe'ye çevirisi Araş. Gör. Gökhan TENİKLER tarafından yapılmıştır. Bkz. http://www.coe.int/T/E/C/rae/_5_Texts/5_Conventions_and_charters/young.asp (14.06.2004).

Kurulu'ndan, Gençlerin Yerel ve Bölgesel Yaşama Katılımlarına İlişkin Avrupa Şartı'nın yeniden düzenlenmesine yönelik teklifleri hazırlamak; bilgi toplumu ve kent güvenliği gibi 21. yüzyılın yeni sorunlarının üstesinden gelmek üzere uzman kişiler tayin etmeleri talebinde bulunmuşlardır.

Çalışma toplantıları, 2002 yılı sonu ve 2003 yılı başında yapılmıştır. Söz konusu çalışma toplantılarının müzakereleri, Şart'ın günümüzdeki mevcut biçiminin esaslarını oluşturmuştur. Şartın mevcut hali, 3 bölüme ayrılmıştır. İlk bölüm, birçok alanda gençleri doğrudan etkileyen politikaların nasıl yürütüleceği sorununa ilişkin yerel ve bölgesel yönetimlerin rehberliğini ortaya koymaktadır. İkinci bölüm, gençlerin katılımının geliştirilmesi için gerekli olan araçlara yer vermektedir. Son olarak üçüncü bölümde ise, gençlerin katılımına yönelik kurumsal koşulların nasıl sağlanacağına ilişkin tavsiyeler yer almaktadır.

Önsöz

Daha demokratik, daha kapsamlı ve daha zengin bir toplum yaratmak isteniyor ise yerel ve bölgesel düzeydeki kararlara ve eylemlere, gençlerin aktif olarak katılımı temel bir gerekliliktir. Bir toplumda, oy verme ve seçimlere katılma önemli unsurlarsa da, demokratik yaşama katılmak çok daha fazla bir değer ifade etmektedir. Katılım ve aktif kenttaşlık; katılmaya, kararları etkilemeye ve daha iyi bir toplum kurmaya katkı sağlamak amaçlı eylem ve faaliyetlere destek vermek için gerekli olan hak, araç, hareket alanı ve fırsatlara sahip olmayı gerektirir.

Yerel ve bölgesel yönetimler, genç bireylere daha yakın yönetimler olarak, gençliğin katılımını geliştirmek konusunda çok önemli bir role sahiptir. Yerel ve bölgesel yönetimler, bunu gerçekleştirmek için, gençlerin demokrasiyi ve yurttaşlığı sadece duymalarını ve öğrenmelerini değil, bunları uygulayabilmelerine yönelik fırsatlara sahip olmalarını garanti altına alabilir. Bununla birlikte, gençliğin katılımı, gelecek için demokrasinin kurulması ve aktif kenttaşlığın geliştirilmesi için tek faktör değildir. Eğer katılım; gençler için, yalnızca yaşamın daha sonraki aşamalarında değil, genç oldukları zaman içerisinde de kararları etkileyebildikleri ve şekillendirebildikleri noktasında bir anlam ifade ediyorsa, hayati bir öneme sahiptir.

Yerel ve bölgesel yönetimler, gençliğin katılımını destekledikleri ve gelişmesine katkıda buldukları zaman, gençlerin sosyal bütünleşmesine de katkıda bulunurlar; gençliğin, sadece genç olmalarından kaynaklanan baskı ve zorluklarla değil, aynı zamanda bireyciliğin ve anonimliğin hakim olduğu modern bir toplumun zorluklarıyla da başa çıkmalarında onlara yardımcı olurlar. Ancak, yerel ve bölgesel düzeyde gençliğin katılımının

başarılı, sürekli ve anlamlı olabilmesi için, politik ve idari sistemlerin geliştirilmesi veya yeniden yapılandırılmasından daha fazlası gerekmektedir. Gençliğin katılımının geliştirilmesine yönelik olarak planlanan herhangi bir politika veya eylemin biçimlendirilmesinin bir yönü kültürel çevre olurken, diğer bir husus da gençlerin hedeflerinin, içinde bulunduğu koşulların ve değişen ihtiyaçlarının da dikkate alınmasıdır. Aslında bu stratejiye zevkli ve eğlenceli bazı unsurlar da dahil edilmelidir.

İlkeler

1. Gençlerin yerel ve bölgesel yaşama katılmaları, Bakanlar Komitesi'nin, vatandaşların yerel kamusal yaşama katılımına ilişkin 19 No'lu Tavsiye Kararı (2001)'nda da yer alan, vatandaşların kamusal yaşama katılımı global politikasının bir parçası olarak ele alınmalıdır.
2. Yerel ve bölgesel yönetimler, tüm sektörel politikalarda gençliğin görüşlerinin dikkate alınmasına inanmıştır. Bu nedenle ki, yerel ve bölgesel yönetimler bu şartta yer alan hükümlere uymayı, gençler ve temsilcileriyle işbirliği ve danışmaya dayanan çeşitli katılım biçimlerini uygulamayı taahhüt ederler.
3. Bu şartta savunulan çeşitli katılım biçimleri ve ilkeleri, ayırım gözetilmeksizin tüm gençlere uygulanır. Bunu başarabilmek için, etnik, ulusal, sosyal, cinsel, kültürel, dinsel ve dilsel azınlıklardan ve toplumun dezavantajlı sektörlerinden gençlerin yerel ve bölgesel yaşama katılımlarının teşvik edilmesine özen gösterilmelidir.

BÖLÜM I

Sektörel Siyasalar

I.1 Spor, Boş Zaman ve Birlikte Yaşam Siyasası

4. Yerel ve bölgesel yönetimler, aile, okul ve işyerleri işbirliğinde, gençlik dernekleri ve organizasyonları, gençlik grupları ve gençlik toplulukları tarafından yürütülecek, yerel ve bölgesel düzeyde sosyal dayanışmanın temel dayanaklarından biri olan örgütlü sosyo-kültürel aktiviteleri desteklemelidir; bunlar, sadece sosyal faaliyet alanlarında değil, aynı zamanda sportif, kültürel, zanaatsal ve sanatsal alanlarda olduğu gibi, yaratıcılık ve kendini ifade etmenin diğer şekillerini kapsayan alanlarda da gençliğe ilişkin politikaların yürütülebilmesi ve gençliğin katılımı için ideal açılımlardır.

5. Yerel ve bölgesel düzeyde gençlik dernekleri sektörünün geliştirilebilmesi için, yerel ve bölgesel yönetimler, yerel ve bölgesel yaşam içinde hayati öneme sahip genç çalışanların yanı sıra gençlik kulüpleri ve organizasyonlarının liderlerinin ve kolaylaştırıcılarının eğitimini sağlayan örgütlere de uygun yollardan destek vermelidir.

6. Yerel ve bölgesel yönetimler, kendi yasal yapılarında gençliğin aktif olarak katılımını destekleyecek kurumları desteklemelidir.

1.2 Gençlik İstihdamını Teşvik ve İşsizlikle Mücadele Siyaseti

7. Ekonomik ve sosyal koşullar, gençlerin, yerel topluluklarına katılım yetenekleri ve isteklilikleri üzerinde etkili olmaktadır. Gençler işsiz veya yoksul ise, yerel ve bölgesel yaşamda aktif kenttaşlar olma konusunda, istek, kaynak ve sosyal desteğe daha az sahip olabilir.

İşsiz gençler, çoğu kez toplum tarafından en fazla dışlanacaklar arasında olacaklardır. Bu nedenle yerel ve bölgesel yönetimler, genç işsizliğini azaltacak girişimleri desteklemeli ve politikalar geliştirmelidir.

8. Bu nedenle, yerel ve bölgesel yönetimler;

i. gençlere yönelik iş olanaklarını destekleme ve genç işsizliğinin nedenlerine hitap etmeye yönelik olarak, gençler (işsiz olan veya işsizlik riski altında bulunurlar), yerel düzeydeki işverenler, sendikalar, eğitim ve istihdama yönelik idari birimler ile birlikte programlar yapmalı ve politikalar geliştirmelidir;

ii. anlamlı ve değişmez nitelikte işler bulmak konusunda, genç işsizlere uzman yardımı ve desteği sağlamaya yönelik istihdam merkezleri kurmalıdır. Çalışmayan gençler dilediklerinde bu merkezlerin yönetimlerinde yer alabilme hakkına sahip olmalıdır;

iii. çeşitli fonlar yanında donanım, eğitim ve mesleki danışmanlık gibi diğer destek unsurlarını sağlamak suretiyle iş yeri, şirket ve kooperatif kurma girişiminde olan gençlere veya gençlik gruplarına destek vermelidir;

iv. gençlerin sosyal ekonomi, toplumsal yardımlaşma ve işbirliği girişimleriyle deneyim kazanmasını cesaretlendirmelidir.

1.3 Kentsel Çevre ve Yerleşim, Konut ve Ulaştırma Siyasetleri

9. Yerel ve bölgesel yönetimler ile gençlik organizasyonlarının temsilcileri, yüksek kaliteli kamusal alanların gelişimine ve sosyal etkileşime olanak sağlayan daha bütüncül ve daha az bölünmüş bir yaşam çevresi temeline

dayanan bir kentsel çevre politikasının geliştirilmesi koşullarını birlikte yaratmalıdır.

10. Yerel ve bölgesel yönetimler; yerel ve bölgesel düzeyde seçilmiş temsilciler, ekonomik karar vericiler, dernek liderleri ve mimarlar ile birlikte oluşturulacak danışma mekanizmalarına gençleri daha yakından dahil edecek konut ve kentsel çevre politikalarını gerçekleştirmelidir.

Onların hedefleri:

i. Kişisel bütünlüğü ve kuşaklar arasında gerçek bir dayanışmayı geliştirmeye olanak sağlayan, daha uyumlu bir çevre yaratmaya yönelik programlara,

ii. Konut ve/veya konut yenileme programlarının düzenlenmesinde, kent sakinlerinin sosyal ve kültürlerarası gerçekliklerini de göz önüne alan ve birlikte çalışmalarıyla hazırlanacak olan bir kentsel çevre politikası geliştirmeye yönelik olmalıdır.

11. Yerel ve bölgesel yönetimler; gençlik organizasyonları, kiracı örgütleri ve/veya tüketici kuruluşları, sosyal konut kuruluşları ve sosyal işler çalışanlarıyla yakın işbirliği içerisinde olarak mevcut sosyal yapılar içerisinde;

i. gençlere konut sağlanmasına yönelik yerel bilgi hizmetleri;

ii. gençlerin konutlara erişimine yardım edecek yerel programları (örneğin düşük maliyetli krediler, kira garanti sistemleri gibi) geliştirmelidir.

12. Gençlerin dolaşımı, zaten temel kullanıcısı oldukları kamusal ulaştırmaya kolay erişebilmelerine olanak tanınarak sağlanabilir. Bu dolaşım, sosyal yaşama katılma konusunda ve tam bir vatandaş olmada vazgeçilemez bir unsur olmaktadır.

13. Bu nedenle gençlik, yerel düzeyde de bölgesel düzeyde de kamusal ulaştırmaya yönelik organizasyonlara dahil edilmelidir. Özel olarak kabul edilmiş fiyatlar, en çok dezavantajlı gençlerin seyahat edebilmelerine olanak sağlayacak şekilde uygulanmalıdır.

14. Kırsal alanlarda, dolaşım ve ulaştırma, sadece katılımı kolaylaştırmak için değil, yaşam kalitesi için de temel gerekliliklerdir. Bu nedenle, yerel ve bölgesel yönetimler, ulaştırma hizmetlerinin (kamusal veya özel, bireysel veya kolektif) teminine ve ulaştırma araçlarının eksikliği nedeniyle dolaşımı kesintiye uğrayan genç grupların kırsal alanlardaki dolaşımını arttırmaya yönelik kırsal girişimciliği teşvik etmelidir.

I.4. Gençliğin Katılımını Geliştirmeye Yönelik Eğitim ve Yetiştirme Siyaseti

15. Okul, gençlerin sadece yaşamlarının önemli bir bölümünü geçirdikleri ve resmi bir eğitim programını üstlendikleri bir kurum değil, aynı zamanda yaşamları üzerinde görüşlerinin ve bakış açılarının şekillendiği bir yerdir. Esas olan gençlerin, okuldayken demokrasi ve katılım konularını öğrenmeleri, demokrasi, katılım ve kenttaşlık konulu derslerin mevcudiyetinin sağlanması ve gerektiği şekilde kaynak ayrılmasıdır.

Bununla birlikte okul, gençlerin, eylemsel anlamda demokrasi deneyimi kazandığı, karar verme sürecine katılmalarının desteklendiği, artırıldığı ve etkili bir şekilde görüldüğü bir yer olmalıdır. Bundan dolayı,

i. yerel ve bölgesel yönetimler, okul yaşamında gençliğin katılımını aktif olarak teşvik etmelidir. Söz konusu yönetimler, mali desteğin yanı sıra, gençlerin demokratik okul öğrenci birlikleri kurabilmelerini sağlamaya yönelik olarak toplantı yeri gibi diğer destekleri de sağlamalıdır. Bu birlikler, bağımsız ve özerk olmalı, eğer isterlerse öğretmenler ve okul yönetimiyle oluşturulacak bir ortaklık içinde, okul yönetimine ilişkin olarak verilecek kararlara katılma hakkına sahip olmalıdır.

ii. yerel ve bölgesel yönetimlerin okul müfredatı konusunda sorumlu olduğu bir ortamda, söz konusu yönetimler, eğitim programına ilişkin olarak öğrenci ve öğrenci birliklerine sürekli bir temel üzerinde danışılmasını sağlamalıdır. Söz konusu yönetimler ayrıca okul müfredatı içinde kentsel ve politik eğitimin dahil edilmesini sağlamalı, tüm öğrencilerin eğitim programlarında gereken önem ve kaynakları temin etmelidir.

I.5 Dolaşım ve Değişim Siyaseti

16. Yerel ve bölgesel yönetimler; değişim politikaları, gelişim ağı politikaları ve bir Avrupa vatandaşlığı anlayışı ile gençlerin (genç çalışanlar, öğrenciler, veya gönüllüler) dolaşımını amaçlayan kuruluşlar ile gruplara destek vermelidir.

17. Yerel ve bölgesel yönetimler; gençleri, organizasyonlarını ve okullarını, uluslararası kardeşlik aktivitelerine, tüm değişim programlarına ve Avrupa'daki çalışma ağlarına aktif bir şekilde katılmaları konusunda teşvik etmelidir. Bu yönetimler, deneyimlerin aktarılması bağlamında, dil öğreniminin ve kültürlerarası alışverişin geliştirilmesine yönelik olarak gençlere mali destek vermeye hazır olmalıdır.

18. Yerel ve bölgesel yönetimler, kardeşlik komitelerinde ve bu değişim programlarının yürütülmesinden sorumlu olan diğer organlara gençleri ve/veya temsilcilerini dahil etmelidir.

I.6 Sağlık Siyaseti

19. Sağlık ve toplumsal yaşam dinamiklerinin geliştirilmesine ilişkin olarak gençler tarafından projelerin hazırlanması ve yürütülmesinin teşvik edilmesi amacıyla, yerel ve bölgesel yönetimler; gençlik organizasyonları, seçilmiş temsilciler ile sağlık kalitesinin yükseltilmesi ve sosyal refah ile ilgili tüm sosyal ve profesyonel gruplar arasında danışmaya yönelik kurumsal bir mekanizma kurmalı veya geliştirmelidir.

20. Gençler arasında kullanılan tütün, alkol ve uyuşturucu maddelerin yarattığı tahribatla karşı karşıya kalan yerel ve bölgesel yönetimler, gençlik organizasyonlarının ve sağlık hizmeti sunan kuruluşların temsilcileri ile birlikte çalışarak, bu tür sorunlardan etkilenen gençlere yönelik önleyici ve iyileştirici stratejileri uygulayan organizasyonların liderleri, gönüllüleri ve genç sosyal işer çalışanları için özel eğitim programları kadar yerel bilgi siyasaları ve danışmanlık hizmetlerini geliştirmeli ve desteklemelidir.

21. Cinsel yollarla bulaşan hastalıklarda son zamanlarda görülen artış karşısında, yerel ve bölgesel yönetimler, gençlere yönelik bilgilendirme kampanyaları ve koruyucu önlemleri yoğunlaştırmalıdır; böylece toplum içinde, moral yargılamalara ve ayrımcılığa yer vermeyen sosyal ilişkileri doğuracak bir dayanışma ruhunu teşvik ederler. Gençler ile yerel gençlik örgütlerinin ve sağlık hizmeti sunan kuruluşların temsilcileri, bu bilgilendirme ve eylem programlarının planlanması ve uygulanması süreçlerine yoğun bir şekilde dahil edilmelidir.

I.7 Cinsel Eşitlik Siyaseti

22. Yerel ve bölgesel işlerde kadınların ve erkeklerin eşit katılımlarını sağlamaya yönelik optimum koşulları yaratmanın, siyasalarının bir parçasını oluşturduğu yerel ve bölgesel yönetimler; iş yaşamında, birliklerde, politikada, yerel ve bölgesel yönetimlerde, genç erkeklerin ve genç kadınların sorumluluk taşıyan pozisyonları elde edebilmelerinin desteklenmesinde olumlu bir eylemde bulunmalıdır.

23. Yetki sınırları içerisinde, yerel ve bölgesel yönetimler, çocukluğun ilk dönemlerinden itibaren kadınlar ve erkekler arasında eşitlikçi bir eğitim siyasasını teşvik etmelidir.

24. Kadınlar ve erkekler arasında bir eşitlik siyasasını geliştirmeye yönelik olarak yerel ve bölgesel yönetimler:

i. genç erkekler ve genç kadınlar arasındaki eşitsizliği ortadan kaldırmaya yönelik orta vade bir plan hazırlamalı,

ii. kızlar ve genç kadınlar için eşit fırsatları geliştirmeye yönelik önlemleri uygulamalı ve değerlendirmelidir.

25. Bu hedefe ulaşabilmek için, söz konusu politikalar, özellikle kızları ve genç kadınları;

i. mesleki nitelikler kazandıran eğitim kurslarına ilişkin özel bilgileri almaları,

ii. geleneksel olarak erkekler tarafından doldurulan pozisyonlarda, özel kurslar ve teşviklerle mesleki beceriler öğrenmeleri,

iii. kadınlara ayrılmış bir kota temelinde, yüksek düzeyde sorumluluk verilmek suretiyle kamusal işlerin yürütülmesine ilişkin eğitim almaları,

iv. kızlara ve genç kadınlara yardım etmeye yönelik sosyal hizmetler için mali tedbirler geliştirme

konularında yapabilir kılmalıdır.

1.8 Kırsal Bölgelere Yönelik Özel Bir Siyasa

26. Yerel ve bölgesel yönetimler, gençliğin katılımını özendirmeye yönelik eylemlerin ve aktivitelerin geliştirilmesinde veya oluşturulmasında, kırsal bölgelerde yaşayan gençliğin değişik ihtiyaçlarını da göz önüne alma ihtiyacı duyarlar. Bu nedenle söz konusu yönetimler,

i. eğitim, iş, konut, ulaştırma ve diğer sektörel politikaların, kırsal alanlarda yaşayan gençliğin özel ihtiyaçlarını yansıtmasını ve bu ihtiyaçlara hitap etmesini sağlamalıdır. Bu siyasalar, kırsal alanlarda yaşamak isteyen gençlerin nasıl yaşayacakları konusunda yardımcı olmalıdır. Kırsal alanlarda yaşayan gençler, kentsel alanlarda yaşayanlardan daha düşük düzeyde sosyal hizmet ve olanaklara razı olmamalıdır.

ii. kırsal alanlarda aktif olan gençlik örgütleri ve diğer toplum örgütlerine finansal destek ile birlikte diğer destekleri sağlamalıdır. Bu örgütler, kırsal toplumlarda sosyal ve kültürel yaşamı canlandırabilir, gençler için de önemli bir sosyal çıkış noktası olabilirler. Gençlik ve diğer toplum

örgütleri, sadece gençliğin katılımının cesaretlendirilmesinde önemli bir rol oynamamakta, aynı zamanda yaşam kalitesini arttırmakta ve kırsal yalnızlık gibi sorunlarla da mücadele etmektedir.

I.9 Kültüre Erişim Siyaseti

27. Sanat ve kültür, zevklere, mekanlara ve devirlere göre değişim gösterip, çok çeşitli biçimlerde var olmakla birlikte geçmişin, şimdiki zamanın ve geleceğin parçası olarak birbirini izleyen kuşakların katkıda bulunduğu bireysel ve ortak bir mirastır. Bir bakıma her bir toplumun yansımasıdır. Gençler, kültür deneyimleri, girişimci, araştırmacı ve yenilikçi kapasiteleri aracılığıyla bu kültürel oluşumlarda önemli bir rol oynarlar. Bu nedenle gençlerin kültürün tüm biçimlerine erişmelerine imkan verilmeli ve yeni alanları da içeren yaratıcı faaliyetlerine de destek sağlanmalıdır.

28. Yerel ve bölgesel yönetimler bu nedenle, gençler ve organizasyonlarının işbirliğinde; bilgiye erişme, kültür deneyimleri, alanda yaratıcı uygulamalar ve bu amaçla şekillendirilmiş kullanım metotları ile gençlerin kültürel aktör haline gelmelerine yönelik olarak biçimlendirilen politikaları benimsemelidir.

I.10 Sürdürülebilir Kalkınma ve Çevre İçin Bir Siyaset

29. Giderek artan ve açıkça görülen bir çevre bozulmasıyla karşı karşıya kalan yerel yönetimler, çevresel sorunların daha yüksek düzeyde fark edilebilmesi amacıyla, okullarda ve kurumlarda eğitime yönelik projelere mali destek sağlamalıdır.

30. Geçmişte yapılan yanlışların ortaya çıkardığı sonuçlarla gelecekte mücadele etmek zorunda kalacak kişilerin gençler olacağı bilincinden hareketle, yerel ve bölgesel yönetimler; gençlerin ve örgütlerinin dahil edileceği, sürdürülebilir kalkınma ve çevre korumayı özendirerek aktiviteleri ve projeleri desteklemelidir.

I.11 Şiddet ve Suçla Mücadeleye Yönelik Bir Siyaset

31. Unutulmamalıdır ki suç ve şiddetin kurbanları çoğu kez gençler olmaktadır ve söz konusu sorunlarla mücadeleye, gençlerin doğrudan dahil edilmesi gerekliliği gibi suç ve şiddete yönelik yeterli yanıtların bulunması gerekliliği de çağdaş bir toplumda kabul edilmektedir.

32. Yerel ve bölgesel yönetimler;

i. mevcut olan yerlerde suç önleme meclislerine gençleri dahil etmelidir.

- ii. özellikle suç işlemiş veya suç işleme riski taşıyan gençlerle çalışmalıdır,
- iii. mevcut olan her türlü yöntemi kullanarak ırkçı şiddetle mücadele etmelidir;
- iv. okullarda görülen her türlü şiddeti ele alarak çözmeye çalışmalıdır. Bu çaba; eğitim kurumları, polis, öğretmenler, ebeveynler ve gençlerin kendileri gibi, konuyla ilgili olan tüm aktörlerin işbirliğinde gerçekleşebilir.
- v. okulda ve okul dışında şiddet karşıtı ve hoşgörüyeye yönelik projeleri destekleyen kurumlara ve projelere ait çalışma ağlarının oluşturulmasına katkıda bulunmalıdır.
- vi. gençleri cinsel istismar, cinsel taciz veya her türlü kötü muameleden korumak ve mağdurlara yönelik gizli ve güvenilir danışma hizmetleriyle psikolojik ve maddi destek sağlamak için her türlü gayreti göstermelidir.

33. Yukarıda yer alan amaçların yerine getirilmesinde, yerel ve bölgesel yönetimler, polis gibi kamusal otoriteler ile gençler arasında, bir güven ve saygı ortamı yaratılmasına katkı sağlamalıdır.

I.12 Ayrımcılık Karşıtı Bir Siyasa

34. Yerel ve bölgesel yönetimler; insan haklarını, azınlıklara (genç üyelerini de içeren), engelli gençlere veya ayrımcılığa uğrayabilecek diğer nüfus gruplarına yönelik ayrımcılığa karşı önlemleri, çeşitli ihtiyaçlarını, alışkanlıklarını, kültürlerini ve yaşam biçimlerini göz önünde bulundurarak, azınlıkların entegrasyonu aracılığıyla çok kültürlü toplumların gelişmesini aktif bir şekilde desteklemelidir.

35. Bu bağlamda, yerel ve bölgesel yönetimler;

- i. kamusal görevlere, mesleki eğitimlere, eğitim-öğretim hizmetlerine, konut edinmeye, kültürel aktivitelere ve yaşamın diğer alanlarına bütün vatandaşların eşit koşullarda ulaşabilmesini garanti altına alacak şekilde ayrımcılığı önleyecek yasal düzenlemeleri kabul etmeli veya mevcut düzenlemeleri güçlendirmelidir. Bu erişim, yerel yönetim temsilcileri, azınlık temsilcileri ve gençlerin kendilerinin içinde yer aldığı ortak yapılar tarafından izlenmeli ve güvence altına alınmalıdır.
- ii. dinlerarası diyalogu, çok kültürlü, ırkçılık ve ayrımcılığa karşı eğitimi, okul müfredatının bir parçası olarak geliştirmelidir.

I.13 Cinsellik Siyaseti

36. Gençler; aileye, okula, dinsel bir topluma veya diğerk otoritelere bağımlı bir çocukluktan, özerk bir yetişkin yaşamına geçiş sırasında, kişisel ilişkileri (ailede veya yakın çevre içinde akranlarıyla, arkadaşlarıyla veya sevgilileriyle) ile ilgili konularda çeşitli sorunlarla karşı karşıya kalabilirler. Cinselliklerini ortaya çıkarmak ve kullanmak, bunu kabul etmeye hazır olmasalar da, her zaman kolay değildir. Ayrıca, cinsel sağlık konularına yönelik sürekli bir bilgisizlik ve belirli cinsel davranışların risklerine ilişkin resmi söylemlere karşı bir güvensizlik mevcuttur.

37. Sağlıklı ve duygusal bir yaşama doğru giden bir alanda, gençlerin yollarını bulmalarına yardımcı olmak için yerel ve bölgesel yönetimler; ebeveynler, okullar ve bu alanda uzmanlaşmış örgütlerin işbirliğinde;

i. okullarda yönlendirici olmayan cinsel eğitim verilmesini,

ii. ilişkiler, cinsel yöntemler ve aile planlaması konularına ilişkin bilgiler vermeye yönelik organizasyonları ve hizmetleri,

iii. bu alandaki akran grup çalışmalarını teşvik etmeli ve desteklemelidir.

38. Gençler, bilgilerin ve bu alanda gençleri hedef alan diğerk hizmetlerin planlanması, uygulanması ve değerlendirilmesi süreçlerinde etkin kılınmalıdır.

I.14 Haklara ve Yasalara Erişim Siyaseti

39. Toplumlar, birlikte yaşayabilmek amacıyla, herkesin saygı göstermek zorunda olduğu kurallara dayandırılmıştır. Demokratik toplumlarda, söz konusu kurallar, vatandaşlar tarafından seçilmiş temsilciler tarafından görüşülmekte ve kabul edilmekte, özellikle tüm bireylere hak ve ödevler yükleyen kanun metinlerinde somut ve belirgin bir biçimde ifade edilmektedir.

40. Söz konusu metinlerin sayıca artması, bunların bireysel olarak bilinmesi, saygı gösterilmesi ve uygulanmasını giderek daha zor hale getirmekte, böylece vatandaşlar arasında eşitsizlik yaratmaktadır. Bu olgu da doğal olarak gençlerde endişeye neden olmaktadır.

41. Yerel ve bölgesel yönetimler; gençlerin kendi haklarına erişimini,

i. özellikle okullarda, akran gruplarında ve bilgi servislerindeki bilgilerin yayılmasıyla gençlerin bilgilerini arttırarak,

- ii. gençlerin arzusuna uygun olarak bu amaçla biçimlendirilmiş servislerin teşviki yoluyla gençlerin haklarını uygulanabilir hale getirerek,
- iii. yeni kuralların hazırlanması sürecine gençlerin katılımını sağlayarak kolaylaştırmalıdır.

BÖLÜM II

Gençliğin Katılımına Yönelik Araçlar

42. Gençliğin gerçek katılımını sağlayabilmek için belli başlı araçlar genç insanların kullanımına sunulmalıdır. Bu araçlar, gençlere yönelik katılım eğitimleri geliştirilmesini, bilgilendirilmelerini, haberleşme araçları sağlanmasını, projelerinin desteklenmesini, toplumsal hedeflere olan adanmışlık derecelerinin ve gönüllü çalışmalarının takdir edilmesini kapsamaktadır. Katılım, ancak, siyasi partilerde, sendikalarda ve derneklerde gençlerin rollerinin kabul edildiği ve hepsinden öte, gençlerin kendileri tarafından kurulan derneklerin geliştirilmesine yönelik bir çabanın gösterildiği yerlerde tam bir anlam ifade edecektir.

II. 1 Gençliğin Katılımında Eğitim

43. Yerel ve bölgesel yönetimler; okulun gençlerin yaşamları içerisinde başat bir rol oynadığı bilinciyle, okul ortamında, gençliğin katılımı, insan hakları eğitimi ve resmi olmayan bilgiler verilmesi konularında destek vermeli ve eğitim çalışmaları gerçekleştirmelidir. Bunun yanı sıra, yerel ve bölgesel yönetimler; birlikte yaşamada ve yerel topluluklarında gençlerin katılımına ilişkin eğitim ve desteği;

- i. gençliğin katılımına ilişkin uygulamalarda, öğretmenler ve gençlik çalışanlarına yönelik mesleki eğitimleri,
- ii. okullarda öğrencilerin tüm katılım biçimlerini,
- iii. okullarda kenttaşlık ile ilgili eğitim programlarını,
- iv. gerekli mekan ve araçların sağlanması ve iyi uygulamaların değişiminin desteklenmesi yoluyla gerçekleştirilecek akran grup çalışmalarını teşvik etmek suretiyle vermelidir.

II.2 Gençlerin Bilgilendirilmesi

44. Bilgi; katılım için bir anahtardır ve gençlerin kendilerini ilgilendiren fırsatlar ve konular hakkında bilgiye erişme hakkı, sadece yerel ve bölgesel

yaşam bağlamında değil, resmi Avrupa ve uluslararası belgelerde¹ de giderek fark edilmektedir.

45. Gençler, topluluk yaşamlarında ve aktivitelerde, katılımlarının sağlanabilmesi ya da kendilerine yönelik hizmet ve fırsatlardan yararlanabilmeleri için, bilgilenmeye ihtiyaç duyarlar. Kendilerini ilgilendiren ve kendilerinin organize ettiği aktivitelere ve projelere katılmak; topluluk içinde daha derin bir şekilde yer almalarını cesaretlendiren ve politik yaşamı da içeren sürecin bir adımıdır.

46. Yerel ve bölgesel yönetimler; bu nedenle, gençler tarafından dile getirilen ihtiyaçları karşılayacak kalitede hizmet sunmalarını güvence altına almak amacıyla, gençlere yönelik mevcut bilgi ve danışma merkezlerini desteklemeli ve geliştirmelidir. Bu tür merkezlerin bulunmadığı yerlerde, yerel ve bölgesel yönetimler ve ilgili diğer aktörler; okullar, gençlik servisleri ve kütüphaneler gibi mevcut yapılar aracılığıyla, gençlere yönelik uygun bilgi servislerinin oluşturulmasına ve geliştirilmesine katkı sağlamalı ve yardımcı olmalıdır. Bilgiye erişme zorluklarına (dil engelleri, internete erişememe vb) sahip olan gençlik gruplarının bilgi ihtiyaçlarını karşılayacak özel önlemler alınmalıdır.

47. Gençlere yönelik bilgi hizmetleri, belirli profesyonel ilkelere ve standartlara uymak zorundadır². Kamusal otoriteler; ulusal (ya da bölgesel) olarak uzlaşmış, kabul edilmiş kalite ölçü ve standartları güvence altına almaları ve söz konusu standartların sürekli olarak geliştirilmesi konusunda teşvik edilmelidir. Gençler, gençlik bilgi merkezleri/hizmetlerinin çıktılarını ve faaliyetlerinin hazırlanmasına, uygulanmasına ve değerlendirilmesine katılma ile kendi yönetim yapılarında temsil edilebilmelerine ilişkin olanaklara sahip olmalıdır.

II.3 Bilgi ve İletişim Teknolojileri Aracılığıyla Gençlerin Katılımlarının Özendirilmesi

48. Bilgi ve iletişim teknolojileri, gençlerin katılımının sağlanması ve bilgilendirilmelerine ilişkin yeni olanaklar sunabilir. Bunlar, gençlerin katılımını attırmaya yönelik olarak, geniş bir çeşitliliğe sahip olan bilginin, gençlerin karşılıklı etkileşimleri sayesinde değişiminin sağlanmasında kullanılabilir. Yerel ve bölgesel yönetimler, bu nedenle, söz konusu teknolojileri, bilgi ve katılım politikalarında, bu yeni araçlara ilişkin

¹ Bkz. 21 Şubat 1990 tarihinde kabul edilen, Avrupa'daki gençler için bilgilendirme ve danışmanlık konularına ilişkin, Avrupa Konseyi Bakanlar Komitesi'nin ve R (90) 7 No'lu Tavsiye Kararı

² Bkz. Avrupa Gençlik Bilgi ve Danışma Ajansı (ERYICA) tarafından kabul edilen Avrupa Gençlik Bilgi Şartı.

verilecek eğitime tüm gençlerin ulaşabilmelerinin garanti altına alınması şartıyla kullanılmalıdır.

II.4 Medyada Gençlerin Katılımının Teşvik Edilmesi

49. Gençler medyanın temel tüketicileri olmalarına rağmen, kendilerini ifade etmek için verilen olanakların artırılması yoluyla ve medya tarafından sağlanan bilginin üretiminde yer alarak bu alanda aktör haline gelebilirler. İlgilendikleri belirli konulara kendi tarzlarını katarak, akranları için farklı ve daha ulaşılabilir bilgilerin temin edilmesine olanak sağlarlar. Bu katılım, aynı zamanda gençlere bilginin inşasını anlamayı ve gerekli eleştirel yeteneği geliştirmeyi sağlar.

50. Yerel ve bölgesel yönetimler, bundan dolayı, eğitim programları gibi, gençler tarafından ve gençler için geliştirilecek medyanın (radyo, televizyon yazılı ve elektronik basın vb) işlerliğini desteklemelidir.

II.5 Gönüllü Çalışmaları Üstlenmeleri ve Kendilerini Toplumsal Hedeflere Adanmaları Konusunda Gençleri Teşvik Etmek

51. Gençler, gönüllü aktivitelere katılımları konusunda desteklenmeli ve teşvik edilmelidir. Gençlerin, iş dünyasında ve eğitim hayatında, performans ve başarılı olma konusunda giderek artan bir baskı altında kalmaları durumunda, önemli olan gönüllülüğün teşvik ve takdir edilmesidir. Bu amaçla yerel ve bölgesel yönetimler;

i. gönüllü merkezlerinin kurulmasını desteklemeli; bilgi ve tanıtım kampanyaları gibi gönüllü aktivitelere gençlerin katılımının desteklenmesi ve özendirilmesini amaçlayan girişimleri geliştirmelidir,

ii. gençler, gönüllü organizasyonlar, eğitim kurumları ve işverenlerin ortaklığında, resmi eğitim sistemi ve istihdam alanındaki gönüllü aktiviteleri kabul eden ve geçerli kılan sistemleri geliştirmelidir.

II.6 Gençlere Ait Proje ve Girişimlerin Desteklenmesi

52. Gençler, umutları ve beklentileri sayesinde, yararlı projelere ve yerel aktivitelere dönüştürülebilecek birçok fikre sahiptir. Bu projelere, bunların başarısına ve başarısızlığına uygun desteğin verilmesi, gençlerin sorumluluk duygularının ve özerkliklerinin geliştirilmesine, böylece sosyal aktörler haline gelmelerine de yardımcı olacaktır. Yerel ve bölgesel yönetimler, bu nedenle, -küçük ya da büyük ölçekli olsalar da- bu projelerin uygulanmasını, profesyonellerin birlikteliğine izin vererek ve finansal, donanımsal ve teknik yardımlara erişim sağlayarak kolaylaştırabilir.

II.7 Gençlik Organizasyonlarının Teşvik Edilmesi

53. Gençlik organizasyonları, gençlerin ihtiyaç ve ilgilerine hizmet etme, görüşlerini yansıtma üzerine öncelikli şekilde odaklanan tek organizasyondur. Ayrıca bu organizasyonlar, gençlerin diğer gençlerle giriştikleri karar ve eylemlere katılma mücadeleleri ile fırsatları öğrenebilecekleri ve deneyim kazanacakları bir alan da yaratmaktadır. Bunlar yapısal organizasyonlar olabilecekleri gibi resmi olmayan gençlik grupları da olabilir. Önemli olan, kendi toplumlarında, istedikleri ve kendi seçtikleri bir gençlik organizasyonuna katılma fırsatına sahip olmalarıdır. Ayrıca gençler, isterlerse kendi organizasyonlarını kurabilme hakkına sahip olmalı ve bu konuda desteklenmelidir.

Bu amaçla,

i. yerel ve bölgesel yönetimler, aktivitelerini yürütmek, hizmet sağlamak ya da gençlerin toplum içinde sesi olacak ve onları savunacak gençlik organizasyonlarını desteklemek için özel bir bütçeye sahip olmalıdır. Tercih hakkı, gençler için ve gençler tarafından çalıştırılan ve/veya gençliğin aktif katılımına imkan veren siyasa ve sistemlere sahip olan organizasyonlar için kullanılmalıdır.

ii. yerel ve bölgesel yönetimler, gençler ve gençlerle ilgili siyasa alanlarında çalışan gençlik organizasyonları ortaklığında, Avrupa Konseyi ortak yönetim ilkesi ile karar verme sistemini geliştirmelidir. Önemli olan, bu gibi işbirliğine dayalı yönetim yapılanmalarının olduğu yerlerde, gençlerin ve gençlik organizasyonlarının tam bir ortak olarak görülmeleri ve isterlerse bu oluşumlara katılmama gibi bir tercihe de sahip olabilmeleridir.

II.8 Sivil Toplum Kuruluşları ve Siyasal Partilere Gençliğin Katılımı

54. Canlı, bağımsız ve aktif bir sivil toplum sektörü, gerçekten demokratik bir toplumun başlıca unsurudur. Siyasal partiler gibi sivil toplumun diğer sektörlerinin de yerel ve bölgesel düzeyde güçlü ve aktif olmaları önemlidir. Herhangi bir ülkenin, bölgenin veya yerelin demokratik yaşamına katılım, birkaç yılda bir oy vermekten ibaret değildir. Sivil toplum örgütleri ve siyasal partilere katılım bunun için çok önemlidir. Çünkü bu örgütler, kenttaşların sürekli bir temel üzerinde, etkileme, karar verme, eylemde bulunma süreçlerine katılmalarına yardımcı olur. Bu nedenle gençlerin, kendi toplumlarındaki birlikte yaşam süreçlerine katılımlarının teşvik edilmesi ve desteklenmesi çok önemlidir.

55. Yerel ve bölgesel yönetimler, demokratik karar alma yapıları ve prosedürlerinde gençliğin katılımını aktif bir şekilde teşvik eden sivil toplum kuruluşlarına yönelik olarak finansal kaynaklar ile diğer kaynakları temin etmelidir.

56. Yerel ve bölgesel yönetimler, siyasal partilerin ortaklığında partizan olmayan bir tavır içerisinde parti siyasal sistemine gençlerin dahil edilmesini teşvik etmeli ve eğitim gibi belirli faaliyetleri desteklemelidir.

BÖLÜM III

Yerel ve Bölgesel İşlerde Gençliğin Kurumsal Katılımı

57. Birinci bölümde bahsi geçen sektörel siyasaların uygulanabilmesi için, yerel ve bölgesel yönetimler, gençlerin kendilerini etkileyen kararlar ve tartışmalara katılımına imkan veren uygun yapılar ve düzenlemelerin oluşturulmasını üstlenmelidir.

58. Bu yapılar, bir köy, bir kasaba, bir mahalle hatta bir bölge gibi, kuruldukları düzeye göre değişik biçimler alacaklardır. Bu yapılar, gençler ile yerel ve bölgesel yönetimler arasında gerçek diyalog ve ortaklık için gerekli koşulları yaratmalı; kendilerini etkileyen politikalarda tam bir aktör olmalarına yönelik olarak gençlere ve temsilcilerine olanak sağlamalıdır. Bu gibi yapılar, genel olarak temsile dayalı ve daimi olmalı, gençlere yönelik bütün konularla ilgilenmelidir. Ayrıca belirli bir konuya ve amaca yönelik bir kurum da düşünülebilir. Zaman zaman da farklı biçimlerin birleştirilmesi uygun olabilir.

III.1 Gençlik Konseyleri, Gençlik Meclisleri, Gençlik Forumları

59. Yerel ve bölgesel konularda gençlerin etkin katılımı, kendi toplumları içinde meydana gelen sosyal ve kültürel değişikliklerin farkında olmaları temeline dayandırılmalıdır, ve söz konusu etkin katılım, bir gençlik konseyi, bir gençlik meclisi veya bir gençlik forumu gibi sürekli bir temsilcilik yapısını gerektirmektedir.

60. Böylesi bir yapı, seçimle ya da gençlik organizasyonları içinden bir atama ve/veya ile gönüllü bir temel üzerinde oluşturulabilir. Üyelik, toplumun sosyolojik karakterini yansıtmalıdır.

61. Gençler, projelere yönelik doğrudan sorumluluk almalı ve ilgili politikalarda aktif bir rol oynamalıdır. Bu amaca yönelik olarak, yerel ve bölgesel yönetimler aktif katılımı sağlayacak yapıları oluşturmalı veya desteklemelidir.

62. Bu yapılar, gençlerin endişelerini -özellikle otoritelere ilişkin olarak taşıdıkları endişeleri- özgür bir biçimde ifade edebilecekleri ve onlara tekliflerde bulunabilmelerini olanaklı kılan fiziki bir çerçeve sağlamaktadır. Ön plana çıkarılacak sorunlar Şartın birinci bölümünde belirtilenleri yansıtabilir.

63. Böyle bir yapının rolleri şu unsurları içerebilir:

- i. yönetimlerin politika ve amaçlarına yönelik olarak, gençler tarafından düşüncelerini özgürce ifade edebilme amaçlı bir forum oluşturmak,
- ii. yerel ve bölgesel yönetimlere önerilerde bulunabilmeye yönelik olarak gençlere olanaklar sunmak,
- iii. belirli konularda gençlere danışmanlık yapacak yönetimlere imkan vermek,
- iv. gençlerin de dahil edildiği projelerin geliştirildiği, izlendiği ve değerlendirildiği bir forum oluşturmak,
- v. Gençlik dernekleri ve organizasyonlarıyla danışmayı kolaylaştırmaya yönelik bir forum oluşturmak,
- vi. yerel ve bölgesel yönetimlerin danışmanlık ile ilgili olan diğer yapılarında gençlerin katılımını kolaylaştırmak.

64. Bu gibi yapılar, gençlere, kendilerini etkileyen sorunlar üzerinde konuşma ve eylemde bulunma fırsatı verilmesi yoluyla, demokratik yaşam ve kamusal işlerin yönetiminde eğitim çalışmalarını sağlar.

65. Gençlerin, bu nedenle, demokratik yurttaşlık ilkeleri ve uygulamalarını öğrenme kapasitelerinin geliştirilmesi için, kendi çerçeveleri içerisinde bu gibi yapıları ve aktiviteleri üstlenmeleri konusunda katılımları teşvik edilmelidir. Özellikle otoritelerle projeler ve diyaloglar başlatan gençler için bu yapılar, demokratik liderlik üzerine de bir eğitim forumu temin etmelidir.

66. Yerel ve bölgesel yönetimler ile birlikte gençlerin kendileri de, özellikle bu gençlerin, seçimlere katılma ve referandum gibi diğer oylama şekilleri benzeri yurttaşlık hakları konusunda teşvik edilmesiyle, bu tür yapılardaki gençlerin ortaya koyacağı katılım davranışının çarpan etkisinden yararlanacaktır.

III.2 Gençliğin Katılımı İçin Gerekli Olan Yapıların Desteklenmesi

67. Etkili bir işleyiş için, gençlerin katılımına ilişkin kurumsal yapılar (resmi ya da gayri resmi) kaynak ve desteğe ihtiyaç duyar. Bu nedenle yerel ve bölgesel yönetimler, böylesi yapıların etkili ve düzgün işleyişlerini güvence altına almak amacı için gerekli olan mekan, finansal araç ve materyal desteğini temin etmelidir. Bu gibi araçların karşılanması özel kuruluşlar ve şirketler gibi diğer kaynaklardan ek finansal ve donanımsal desteklerin aranmasına yönelik yapıları da dışlamaz.

68. Yerel ve bölgesel yönetimler, gençliğin katılımını güvence altına alan yapılara desteği temin etmelidir. Bu nedenle yerel ve bölgesel yönetimler, destek tedbirlerinin uygulanmasını takip edecek ve ihtiyaç duyduklarında başvurabilecekleri bir garantör (bir kişi veya grup) tayin etmelidir.

69. Böylesi bir kişi veya grup, politik yapılar ve gençlik katılım yapılarından bağımsız olmalı ancak her iki unsur da aday üzerinde uzlaşmaya varmış olmalıdır.

70. Bu desteğin garanti altına alınmasına ek olarak, bu kişi veya kişilerin işlevleri şu unsurları içerebilir:

- i. Taraflarca ileri sürülen herhangi bir soruna ilişkin olarak gençler ile seçilmiş yerel ve bölgesel yönetim temsilcileri arasında bir arabirim olarak hareket etmek,
- ii. iki grup arasında ortaya çıkacak bir gerginlikte, yerel ve bölgesel yönetimler karşısında gençleri savunacak şekilde hareket etmek,
- iii. yerel ve bölgesel yönetimlerin gençlerle iletişim kurabileceği bir kanal olarak hareket etmek,
- iv. yerel ve bölgesel yaşamda gençlerin katılım düzeyinin, örneğin, projelerin uygulanması veya gençliğin katılım yapıları ile katılım etkilerinin değerlendirilmesi amacıyla, gençler ile yerel ve bölgesel yönetimlerin ilgisine sunulacak düzenli raporlar hazırlamak.